

Prima Pagină > Formare, Rețele Și Agenții Judiciare > Portugal

Conținut furnizat de
Portugalia

Formarea inițială a judecătorilor și a procurorilor din Uniunea Europeană

Portugalia

Descriere generală

Formarea inițială a judecătorilor instanțelor judiciare și instanțelor administrative și fiscale și a procurorilor este asigurată de o instituție națională, CEJ (Centrul de Studii Judiciare). CEJ este singura instituție cu această misiune. Printre alte atribuții, CEJ este responsabil și de promovarea formării juridice și judiciare destinate avocaților, reprezentanților juridici și agenților din alte sectoare profesionale ale justiției.

Pentru formarea inițială există două categorii de stagiaari: stagiaarii care urmează să devină judecători sau procurori în cadrul instanțelor de drept comun și stagiaarii care urmează să devină judecători în cadrul instanțelor administrative și fiscale. Recrutarea pentru aceste două categorii este diferită ca fond și procedură, însă în general concursurile se desfășoară simultan.

Stagiaarii sunt numiți *auditores de justiça*.

Formarea inițială este obligatorie.

Obligativitatea formării inițiale este reglementată atât de normele prevăzute în Statutul judecătorilor instanțelor de drept comun [a se vedea articolul 40 litera (d) din *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (EMJ)], cât și în Statutul procurorilor [a se vedea articolul 146 litera (d) din *Estatuto do Ministério Público* (EMP)]. În ambele texte juridice se precizează că participarea cu succes la cursuri de formare sau stagii este o cerință pentru intrarea în sistemul judiciar sau în Parchet.

De la înființarea sa în 1979, CEJ a asigurat formarea inițială pentru un număr de 4 891 de judecători și procurori. În prezent (primul an), în etapa inițială a cursului de formare, care durează aproape trei ani, beneficiază de formare un număr de 135 de stagiaari (40 de judecători și 65 de procurori pentru instanțele de drept comun și 30 de judecători pentru instanțele administrative și fiscale). Un număr similar se află în prezent în a doua etapă.

În prezent, sunt organizate două concursuri pentru admiterea unui număr de aproximativ 130 de stagiaari (*auditores de justiça*) în cadrul CEJ. Concursurile vizează judecătorii și procurorii din cadrul instanțelor de drept comun și judecătorii din cadrul instanțelor administrative și fiscale.

Accesul la formarea inițială

Admiterea în programul de formare a judecătorilor și a procurorilor se realizează prin procedură de licitație deschisă, publicată în *Diário da República* (DR), și implică diverse metode de selecție.

Procedura de licitație deschisă este anunțată de directorul CEJ. Scopul acesteia este ocuparea posturilor vacante din cadrul instanțelor judiciare (judecători și procurori) sau a posturilor vacante de judecători în cadrul instanțelor administrative și fiscale (TAF).

Persoanele interesate se pot înscrie în două moduri:

Diplomă de studii universitare – solicitantul trebuie să dețină o diplomă de absolvire a unor studii în drept cu durată de maximum cinci ani, cu condiția ca diploma respectivă să fie completată, în acest caz, de o diplomă de master sau doctorat în domeniul dreptului, eliberată de o universitate portugheză sau de diplome de studii universitare echivalente recunoscute în Portugalia [articolul 5 litera (b) din Legea nr. 2/2008 din 14 ianuarie, coroborat cu articolul 40 litera (c) din *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (EMJ) – Statutul judecătorilor instanțelor de drept comun] și cu articolul 146 litera (c) din *Estatuto do Ministério Público* (EMP -Statutul procurorilor)];

Experiență profesională – solicitantul trebuie să îndeplinească cerința privind parcursul de studii universitare, plus experiență profesională în domeniul criminalisticii sau în alte domenii conexe, relevantă pentru exercitarea funcțiilor de judecător, cu o durată efectivă de cel puțin cinci ani.

În plus, pentru a fi admis la concurs, solicitantul trebuie:

- să fie cetățean portughez sau cetățean al unui stat vorbitor de limbă portugheză cu reședința permanentă în Portugalia, cu un drept recunoscut de exercitare a funcțiilor de judecător în condițiile legii și în condiții de reciprocitate;
- să îndeplinească celelalte cerințe generale pentru exercitarea funcțiilor publice.

În cadrul concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante în instanțele judiciare, pentru fiecare magistratură (instanțe judiciare și parchet), se rezervă o cotă de admitere de 25 % pentru fiecare dintre cele două căi de admitere.

În cadrul concursului pentru ocuparea posturilor vacante de judecători TAF, se rezervă o cotă de admitere de 25 % pentru fiecare dintre cele două căi de admitere.

Candidații sunt selectați prin următoarele metode, toate fiind eliminatorii:

- proba scrisă;
- proba orală;
- un examen psihologic de selecție.

Formatul și conținutul formării inițiale

Formarea inițială a magistraților (judecători și procurori) pentru toate instanțele cuprinde un curs de formare teoretică și practică, organizat în două cicluri succesive, și un stagiu (*estágio*).

Ciclul 1 al cursului de formare teoretică și practică se desfășoară la sediul CEJ, fără a aduce atingere stagiilor interimare pe termen scurt efectuate în cadrul instanțelor. Acest ciclu începe la data de 15 septembrie, după concursul de admitere, și se încheie la data de 15 iulie a anului următor.

Al doilea ciclu al cursului de formare teoretică și practică se desfășoară în cadrul instanțelor în sfera de competență a profesiei alese (judecători sau procurori), iar pentru procurori, și în cadrul secțiilor parchetului. Acesta începe la data de 1 septembrie, după încheierea primului ciclu, și se încheie la data de 15 iulie a anului următor.

Stagiul (*estágio*) se desfășoară și în cadrul instanțelor, în sfera de competență aleasă. Acesta începe la data de 1 septembrie, după încheierea celui de al doilea ciclu, și se încheie la data de 15 iulie a anului următor.

Aceste termene se pot modifica prin lege și sunt uneori modificate pentru a răspunde unor nevoi urgente.

Obiectivele fundamentale ale formării teoretice și practice sunt acelea de a le asigura stagiarii dezvoltarea calităților și dobândirea competențelor tehnice necesare pentru exercitarea funcției de judecător în cadrul instanțelor judiciare, al instanțelor administrative și fiscale, precum și a funcției de procuror.

Activitățile de formare inițială din cadrul primului ciclu, desfășurate la sediul CEJ, sunt asigurate de lectori cu competențe în drept civil, drept penal, dreptul muncii, dreptul familiei, drept administrativ și fiscal, precum și de formatori externi.

Activitățile de formare inițială sunt concepute pe baza unui plan de studii elaborat în prealabil de către director și aprobat de către Consiliul pedagogic al CEJ. Acest consiliu, prezidat de directorul CEJ, este format din

reprezentanți ai Consiliilor Superioare ale Magistraturii, ai instanțelor administrative și fiscale, ai parchetului, ai lectorilor din cadrul CEJ, ai Baroului și ai Parlamentului. Una dintre principalele sale competențe este aprobarea planului de studii pentru cursurile de formare teoretică și practică.

Pe parcursul etapelor teoretice și practice, formarea este sprijinită prin intermediul unei platforme online de e-learning (Moodle), iar toate documentele și materialele de formare sunt gestionate prin intermediul platformei respective.

Planul de studii cuprinde aspecte legate de:

- *formare generală* [drepturi fundamentale și drept constituțional; etică și deontologie; organizarea sistemului judiciar; metodologia și limbajul juridic; tehnologiile informației și comunicațiilor; jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) în materie de drepturi fundamentale; organizarea și metodele de gestionare a cauzelor; limbi străine (abordare juridică, se alege limba engleză)];
- *formare de specialitate* (drept european și internațional; dreptul concurenței; contabilitate și gestiune; psihologie criminalistică și sociologie criminalistică; dreptul mediului și dreptul urbanismului; dreptul electoral; dreptul achizițiilor publice; răspunderea extracontractuală a statului, iar pentru stagiarii din cadrul instanțelor administrative și fiscale, drept administrativ material și procedural; medicină legală; gestionarea anchetelor penale și a investigațiilor) și
- *formarea profesională* pentru instanțele de drept comun (drept civil și comercial și procedură civilă; drept penal și procedură penală; dreptul familiei și al copiilor și dreptul muncii) și pentru instanțele administrative și fiscale (drept administrativ și procedură administrativă; drept fiscal și procedură fiscală; drept civil și procedură civilă).

Cursuri și activități de formare desfășurate în grupuri de lucru (fiecare grup fiind format din aproximativ 15 stagiari), conform următoarei metodologii:

- discutarea cauzelor;
- discutarea jurisprudenței;
- prezentări realizate de stagiari;
- procese simulate;
- vizite de studiu (de exemplu, la curțile supreme, Parchetul General, penitenciare, secții de poliție, centre de îngrijire etc.);
- activități de cercetare;
- conferințe și ateliere și
- stagiu „la jumătatea perioadei” pentru o perioadă de până la patru săptămâni (care se desfășoară în cadrul instanțelor).

În al doilea ciclu și în etapa de stagiu în cadrul instanțelor, activitățile de formare sunt asigurate de către coordonatorii regionali din cadrul sistemului judiciar, al Parchetului și al TAF, precum și de magistrații care asigură formarea judecătorilor de drept comun, a procurorilor și a judecătorilor de drept administrativ și fiscal.

Finalizarea formării inițiale și obținerea calificării

Stagiarii sunt admiși în cadrul CEJ pe baza notei finale obținute la examenele de admitere.

Ulterior, aceste note de admitere servesc doar ca factor de departajare în atribuirea notelor de evaluare la încheierea etapelor 1 și 2 [articolul 47 alineatul (1) partea 1 și articolul 57 alineatul (2) din [Legea nr. 2/2008 din 14 ianuarie](#) (versiunea consolidată)].

Această evaluare a stagiariilor este efectuată de CEJ, în conformitate cu modelul de evaluare globală și ia în considerare următoarele:

- performanțele pe parcursul etapelor 1 și 2 ale perioadei de formare;
- întreaga activitate desfășurată;
- performanțele stagiariilor;
- evoluția activităților de formare.

Nota finală pentru cel de al doilea ciclu este ponderată, nota obținută la finalizarea primului reprezentând 40 %,

iar cea obținută la finalizarea celui de al doilea ciclu reprezentând 60 %.

Stagiarii cu un punctaj de cel puțin 10 din 20 de puncte sunt numiți de consiliul superior corespunzător în funcția de judecători interni (*juiz estagiário*) sau procurori interni (*procurador da República estagiário*). Aceștia beneficiază de statutul profesional de judecător sau procuror, cu drepturile și îndatoririle aferente, însă vor fi asistați de un mentor pe parcursul acestui proces.

■ Ultima actualizare: 02/06/2026

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.